

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1578/2019
05.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Ружица Стојилковић адвокат из .., против тужене Народне библиотеке „Вук Караџић“ из ..., коју заступа пуномоћник Љиљана Спасић Манић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2293/16 од 09.08.2016. године, у седници већа одржаној 05.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2293/16 од 09.08.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 бр. 956/13 од 03.12.2015. године поништено је решење тужене од 25.09.2013. године на основу кога је тужиоцу престао радни однос и тужена је обавезана да тужиоца врати на рад и призна му сва права на рад и по основу рада и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 153.650,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2293/16 од 09.08.2016. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Основног суда у Пироту П1 бр. 956/13 од 03.12.2015. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила благовремено ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуду у смислу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из ове законске одредбе, које би могле представљати основ за уважавање ревизије тужене.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је на основу уговора о раду о уређивању права, обавеза и одговорности од 29.04.2013. године код тужене обављао послове Тужена је 23.07.2013. године доставила тужиоцу упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду. У упозорењу је наведено да тужилац не остварује резултате рада, односно неблаговремено, несавесно и немарно извршава радне обавезе, а да је то све чинио у периоду од 01.07. до 08.07.2013. године. У упозорењу тужена се позива на одредбе члана 189. тачка 2. Закона о раду. Тужиоцу је уговор о раду отказан решењем од 25.09.2013. године на основу члана 179. тачка 1. Закона о раду, где је у изреци решења наведено да је утврђено да запослени не остварује резултате рада у обављању послова на месту на које је распоређен. Даље је наведено да тужилац није прокњижио документацију о ажурности књиговодствених евиденција по свим изворима финансирања за период од 01.01.2013. до 15.08.2013. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да су испуњени услови за поништај решења о отказу уговора о раду, из разлога што је у упозорењу наведено да је тужилац вршио повреде радних обавеза у периоду од 01.07. од 08.07.2013. године, а у решењу да не остварује резултате рада у периоду од 01.01.2013. до 15.08.2013. године.

По оцени Врховног касационог суда, одлуке нижестепених суда су зановане на правилној примени материјалног права.

Чланом 179. тачка 1. Закона о раду који је важио у време доношења решења о отказу уговора о раду, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност, његово понашање и потребе послодавца и то: ако запослени не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради. Тачком 2. наведене законске одредбе, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Према члану 180. Закона о раду, послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 1. до 6. овог закона, запосленог писменим путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 5 радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

Сагласно наведеном, да би неки отказни разлог могао бити примењен, послодавац мора утврдити чињенице и разјаснити околности за које закон везује његов настанак. Повреда радне обавезе се идентификује зависно од начина, места и времена извршења. Начин, место и време учињене повреде радне обавезе морају бити назначени у отказу. У конкретном случају у упозорењу је наведено да је тужилац вршио повреде радних обавеза у периоду од 01.07. до 08.07.2013. године, док је у решењу о отказу наведено да тужилац не остварује резултате рада у обављању послова на месту на које је распоређен и да је таква ситуација била у периоду од 01.01.2013. до 15.08.2013. године. Из наведеног произилази да тужена није утврдила одлучне чињенице које су то књиговодствене евиденције и по којим изворима финансирања,

када су оне извршене, а у ком року је тужилац био дужан да прокњижи документацију и на крају да утврди кривицу тужиоца за наведене пропусте. Имајући у виду да у упозорењу стоји да је повреда радне обавезе учињена у периоду од 1.7. до 8.7.2013. године, а у решењу је наведено да је то било у периоду од 1.1.2013. године до 15.8.2013. године, произилази и да је наступила застарелост покретања поступка за отказ уговора о раду, те имајући у виду различите датуме из решења и упозорења о отказу уговора о раду тужиоцу није било омогућено да се изјасни о повредама радне обавезе које му се стављају на терет.

Тужилац је у току поступка истицао да је програм који је требало користити за књижење био неисправан, што тужена није спорила, с тим што је тврдила да је од маја месеца тај програм био исправан. Међутим, тужена није утврдила чињенично стање које се односи на период после маја месеца, а то је које су биле тужиочеве обавезе, које је рокове требало да поштује, и по протеклу тих рокова да тужилац своје обавезе није извршио. Стога у ситуацији када тужена није поступала у складу са одредбама закона које прописују услове под којима послодавац може запосленом дати отказ уговора о раду, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су оспорено решење о отказу уговора о раду поништили, као незаконито.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане другостепене пресуде Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић